

Vásárhelyi Mária emlékezése Tarnói Gizellára

HÍREK -

Itt és most nem könnyű feladat Tarnói Gabira emlékezni, egyrészt mert még ma is nagyon hiányzik, másrészt mert végig olvasva az elmúlt évtizedben született emlékezéseket túlságosan nagy a kihívás. Mert éppen 10 éves a Tarnói-díj, ma este tizedszer adja át az ÉS szerkesztősége a zsűri által legjobbnak ítélt tényfeltáró cikk szerzőjének.

Gabit én is, mint sokan mások előbb ismertem a fantasztikus hangján, és a saját korában forradalmian újnak számító, ma már legendás rádióműsorain keresztül, mint személyesen. Elképzelttem egy szigorú arcot, egy kicsit nagyképű, ellentmondást nem tűró személyiséget a hang, az okos és bátor mondatok mögé és azután, valamikor a kilencvenes évek közepén megismertem egy kedves, jó humorú, minden iránt érdeklődő, szerény embert. Aki, akkor már az ÉS megmentője és főszerkesztő-helyetteseként, a világ leginkább magától értetődő dolgaként üzent mindannyiunknak, hogy az életnek egyetlen igazi értelme és célja az Élet és Irodalom c. hetilap. Csaknem minden beszélgetés innen indult és valahogy ezzel ért véget. Nem ismertem nála egyszerűtöbb, a saját ügyével jobban azonosulni tudó embert, aki ugyanakkor soha nem volt fontoskodó, mindig pontos, tárgyyszerű és higgadt maradt.

Miközben persze érdekelte az élet derűs oldala is, nagyszerű háziasszony volt, szerette a vendégségeket, hatalmasakat tudott nevetni és szelíden próbálta kordában tartani a szerkesztőség esetenként túlságosan belelazuló férfi tagjait.

Emlékszem délutántól késő estéig tartó kerti bulikra a Sün utcában, vég nélküli sztorizásokra és komoly beszélgetésekre és emlékszem nagyon kemény pillanatokra is. Látom magam előtt keserű és felháborodott tekintetét a Fekete Doboz dokumentumfilmjének kockáin, amikor 1994-ben több mint száz kollegáját rúgták ki a Rádióból és amikor ő önként távozott korábban imádott munkahelyéről. Inkább a semmibe ugrott, mint hogy némán asszisztáljon a politikai tisztogatáshoz. Tudta, hogy ez a rádió már soha nem lesz az, amiért ő a tűzbe ment volna.

Emlékszem amikor együtt ültünk a bíróság folyosóján és vártunk a tokaji szőlők ügyében megszülető ítéletre és emlékszem amikor egyedül ült szemben korábbi munkatársával Betlen Jánossal a stúdióban, aki egészen penetráns pimaszsággal próbálta vele szemben védeni a védhetetlen, a már akkor is velejéig korrupt Orbán család gazdagodásának történetét.

Nem tudom, hogy félt-e Gabi ezekben az embert próbáló pillanatokban, de ha félt is, soha nem láttuk rajta. Akkor sem, amikor pedig már pontosan tudta, hogy elérkezett ahhoz az akadályhoz, a betegséghez, amelyet már nem tud legyőzni, amelyen nem tud felülkerekedni.

Nekem sajnos csak alig több mint egy évtized adatott meg, hogy barátomnak tudjam, sok ismerősöm azonban évtizedeken keresztül dolgozott vele együtt a Rádióban. Arra gondoltam, hogy mivel eredeti szakmámat tekintve mégiscsak közvéleménykutató volnék, összegyűjtök egy csokorra valót azok véleményéből, akiről azt gondoltam, hogy nálam sokkal jobban ismerték. Azt kérdeztem tőlük, mi jut eszükbe először, ha azt a nevet hallják, hogy Tarnói Gabi.

„Tarnói szenvedélyes volt, bátor és tisztességes. Sokszor láttam annyi indulattal érvelni, hogy könny

szökött a szemébe, annyira frusztrálta ha süket fülekre talált , ha hiába magyarázott. Sosem nézte kivel fordul szembe, ha képviselt valamit vagy valakit nem óvatoskodott, pláne nem aggódott a saját helyzete miatt. Sokkal bátrabb volt nálam, és sokkal érzelmesebb. G yönyörű tejeskávé színű hangja volt, baromi higgadtan és módszeresen dolgozott, Havassal közös siker- oknyomozó műsoraikban ő volt a strukturáltság és precízitás Havas az ötlet az arcátlanság és a dinamika. Jó páros voltak, fantasztikus műsorokat csináltak a rendszerváltás táján. És mindenki szerette, baromi helyes nő volt.” (Rangos Kati)

„Én nem dolgoztam vele, vagy a Rádióban általában, de elég korán kidolgoztam magamban a “rádiós nagyszony” kategóriát, ami műveltséget, empatikus kérdezőtechnikát, harcos karcot, igazságérzetet és társadalmi felelősségvállalást jelentett. Tarnói Gabi nekem ilyen “rádiós nagyszony” volt.” (Vágvölgyi)

„Jól ismertem Gabit. Ami elsőre eszembe jut róla, az az, hogy úgy volt nagyon okos, hogy közben kedves is tudott lenni. Az okos emberek gyakran lehenyerlők is egyben, ő azonban kifejezetten bájosan volt okos. Én csak a mosolygós arcára emlékszem. Aztán meg: harcos volt. Minden komoly beszélgetésben és minden rádióműsorában következetesen - persze, kivételes szakmai tudással - végére járt a dolgoknak, nem hagyta az igazságot elsumákolni. Az egy kezemen megszámolható nagy rádiósok közül ő volt az egyik.” (Zelki János)

„Én csak annyit tudok mondani, hogy, ha őt hallottam a rádióban, vagy közreműködött bármilyen minőségben, az garancia volt, hogy minőség lesz és érdekes. Karcos volt, szellemes, izgalmas, okos. Olyan nő, amilyennek magunk is szeretnénk legalább látszani. Akkoriban én legalábbis ezt és így éreztem.” (Felvidéki Judit)

„Nekem elsősorban az jut eszembe Gabiról, hogy megmentette az ÉS-t a csódtól, a megszűnéstől. Másodszor a Szorító c. rádió dokumentum sorozatuk, akkor ez a Magyarországon addig nem gyakorolt kényes témákkal foglalkozó tényfeltáró újságírás kezdete volt. Harmadszor az jut eszembe, hogy a Szorítóval egyidejűleg leégett a lakása. Sosem tudtuk meg miért, hogyan. Negyedszer az jut eszembe, hogy ettől sem ijedt meg. Nem hagyta abba a kényes témákat feltáró újságírást, nem váltott pályát.” (Csapó Annamária)

„A természetes szépsége, bátorsága, okossága, röhögése jut először az eszembe.” (Göczey Zsuzsa)

„Szinte magától találta fel az oknyomozó riportot mint műfajt, akkor még a fogalmat sem ismerték, és ennek egyik legelső művelője volt. Meg talán még azt fűzném hozzá: volt benne becsvágy. Versenyszellem. Mindkettő nagyon erős. Szuperérzékenység. Mindenben kínosan korrekt volt, de ha valami vele szemben elkövetett igazságtalanságot érzékelt, nagyon megszenvedte. Hatalmas könnyekkel tudott sírni. És persze: nagyon ragaszkodó, jó barát volt. A nyolcvanas évek elején Tarnóival, Vicsekkel az MTV-ben is készítettünk gazdasági műsorokat egy ideig, abban is nagyon jó volt. Érdekes, hogy egy idő után haraggal vált el Vicsektől is, engem pedig később kifejezetten meggyűlölt. Erre elég volt harminc perc. Nincs rá bizonyítékom, hogy hajlamos lett volna a megbocsátásra, apjáról is hihetetlen indulatosan, ha tetszik, haraggal beszélt. Mindenesetre nálam elérte, hogy időről időre rá gondolok. Mert annyira fáj. Gyönyörű hangja volt, de soha nem játszott rá, nem játszott vele. Nem "használta", nem lehetett

kizökkenteni a természetes beszédmódból. Nem úgy artikulált, mint egy műsorközlő vagy bemondó, ezért a természetes adottságánál kicsit élesebb lett a hangja, jól illett a számonkérő jellegű műsoraihoz. Ám amikor elhunyt kollégánk, Gácsi Sándor tiszteletére az emlékműsort készítettük, olyan gyönyörűen, levegősen beszélt, hogy beleborzongok, ha erre visszagondolok.” (Farkas Zoli)

„Gabiról elsőként az erő jut eszembe. A lelkiere, amellyel minden tragédia után talpra állt, és rendíthetetlenül dolgozott tovább. Akkor se félt, amikor oka lett volna rá, mint az események mutatták. A fizikai erő, amellyel még a kórházban is, utolsó pillanatáig dolgozott. A bátorság és talpraesettség a nehéz témákról szóló műsorokban, az élő vitákban. A keménység, amelyhez kedvesség, emberség, empátia párosult. A gyönyörű zengő hang, amely ideális rádióssá tette. Amikor az emlékműsort készítettem pár nappal a halála után, élmény volt egyszerre meghallgatni több órányi archív anyagát. (Domány András)

Egyszerre kerültünk Magyar Rádióba 1971-ben, s ahogy meghallottam a hangját, azt gondoltam, hogy ő a született rádiós. A hanglejtése, hangszíne, intonációja, és főleg minden mondata a "helyén" volt. De ez mind kevés ha róla beszélünk, mert a fenntartások és elbizonytalanodások nélküli bátorságával és nyíltságával messze kitűnt a kollégái közül. Az ő nevéhez kötődő emlékezetes, tartalmas, kiváló gazdasági szakműsorok rendre olyasmiről szóltak, amikről azokban az években nem volt könnyű nyíltan beszélni. Rádiótól, amelyet ő is (mint mi sokan), az otthonának tekintett, akkor vált meg, amikor 1993 elején, amikor a tanácsteremben P.Szabó József szenttelen arccal sorolta fel a kirúgandó 129 rádiós nevét. Az övé nem volt köztük, de felállt és egy felejthetetlen expozéban megfogalmazott pontos láttelep felvázolása után kiment a szobából és soha többé nem tette be a lábát a Bródy Sándor utcába. Csak kevesen követték, pedig karakánsága mindannyiunk számára megrendítő példa volt. Máig szégyellem, hogy én akkor nem hagytam ott a Rádiót, bár kértem, hogy engem is rúgjanak ki, de magamtól nem álltam fel. Boldogan konstatáltam, hogy a drámai napot követően hamarosan megtalálta a hozzá legjobban illő helyet az Élet és Irodalom főszerkesztő helyetteseként. Halálát máig lehetetlen földolgozni! (Váradi Júlia)

„A Tarnóinál klasszabb embert nem nagyon ismertem. Olyan csodája volt a világnak, amilyennel csak ritkán találkozunk”. (J.Győri László)